

Jaarverslag Amnesty International Zaanstreek 2019

1. Inleiding en samenvatting

De situatie in tal van landen wordt nog steeds gekenmerkt door een verregaande schending van de mensenrechten. Maar gelukkig zijn er ook veel mensen die zich inzetten voor de eerbiediging hiervan. In dit verband kan Amnesty Zaanstreek terugzien op een aantal geslaagde acties: de succesvolle Schrijfmarathon, de enthousiaste deelname van scholen aan handtekeningenacties, de trouwe deelname van de schrijfabonnees aan de maandelijkse brievenactie en een mooie collecte-opbrengst. In het navolgende wordt een overzicht van de organisatie en van de acties van Amnesty International Zaanstreek gegeven. In de bijlage treft u het financiële overzicht over 2019 aan.

2. Organisatie

Amnesty International Zaanstreek had eind 2019 2412 leden, dat is 254 meer dan in 2018, zie de tabel. Deze toename in het aantal leden is een verheugende ontwikkeling. Naast het bestuur van 6 personen waren er 20 flexwerkers, onder wie coördinatoren en wijkhoofden voor de collecte en de coördinatoren van de schrijfgroep. Het aantal collectanten bedroeg in 2019 121, tegen 151 in 2018 en 150 in 2017. Deze daling geeft reden tot zorg.

In het bestuur hadden eind 2019 de volgende personen zitting:

Alice Mandjes, voorzitter
Marianne Metselaar, penningmeester
Piet Buitelaar, secretaris
Marjoleine Legius
Yeng Nacion
Marieke Jonker

Kerncijfers Amnesty International Zaanstreek

	2019	2018	2017	2016
Actieve leden (bestuur en flexwerkers)	26	27	28	28
Schrijfabonnees	63	64	62	83
Activiteiten op scholen	5	6	6	5
Leden	2412	2158	2089	2079
Collectanten	121	151	150	166

Opbrengst collecte	€ 13.295	€ 16.741	€ 15.720	€ 16.470
--------------------	----------	----------	----------	----------

Toelichting: Zaanstreek is hier Zaanstad, Wormerland en Oostzaan

3. Acties

3.1 Schrijfmarathon 10 december 2019

In het kader van de Internationale Dag van de Mensenrechten organiseerde Amnesty International Zaanstreek op dinsdag 10 december 2019 de jaarlijkse Schrijfmarathon ('Write for Rights') Evenals in vorige jaren vond dit plaats in het Stadhuis te Zaandam, gedurende de hele dag. Voor de derde keer kon er ook in de wereldwinkel worden geschreven. In beide dagdelen was er ook assistentie van de mensen van de Zaanstad Ecclesia, waarvoor dank. De gemeentesecretaris, drie wethouders en drie raadsleden hebben aan de schrijfactie meegedaan, de burgemeester was onverwacht verhinderd. Er werden in totaal rond 180 brieven en 90 kaarten geschreven.

3.2 Scholenwerk en Educatie

De groep scholenwerk verzorgt of begeleidt lessen over mensenrechten en het werk van Amnesty voor het basis- en voortgezet onderwijs. De activiteiten op de scholen vinden deels op verzoek van de school, en deels op initiatief van Amnesty, plaats. Zo verzorgde Amnesty lessen op twee basisscholen in Koog aan de Zaan en Heerhugowaard in groep 8. Het is belangrijk dat kinderen zich al op jongere leeftijd realiseren dat er mensenrechten en kinderrechten bestaan en dat allerlei zaken niet zo vanzelfsprekend zijn als ze misschien altijd hebben gedacht. Het is van grote waarde dat scholen bereid zijn tijd en energie te steken in het overdragen van de waarden waarvoor Amnesty staat. Hulde!

Amnesty Zaanstreek hield zoals elk jaar op en rond 10 december, een handtekeningenactie op scholen voor voortgezet onderwijs. We verzamelden handtekeningen bij een petitie gericht aan de autoriteiten van Nigeria. In Lagos, de hoofdstad van Nigeria, werd enkele jaren geleden een oude woonwijk plotseling platgewalst, waarbij de inwoners op de vlucht sloegen. Tot op heden hebben zij geen vervangende woonruimte gekregen. Mensen verblijven bij vrienden en familie of slapen 's nachts onder een brug. Nasu Abdulaziz, die in deze wijk woonde, voert met andere bewoners actie om nieuwe woonruimte te krijgen. In de petitie van Amnesty werd aan de regering van Nigeria gevraagd deze mensen vervangende woonruimte ter beschikking te stellen.

Wij hebben handtekeningen verzameld bij het Pascal College, het Zaanlands Lyceum in Zaandam en het Saenredam College in Zaandijk. Deze actie verliep goed. Veel leerlingen waren duidelijk geïnteresseerd in het werk van Amnesty. Het was te merken dat er op de scholen tevoren aandacht aan de actie was besteed. We haalden op de scholen 421 handtekeningen op voor de petitie. Dit was veel lager dan de 754 in 2018, toen zes scholen meededen. Amnesty dankt de scholen voor hun interesse en medewerking! Het is immers van groot belang jonge mensen vertrouwd te maken met de betekenis van mensenrechten.

Janine Schröder heeft vele jaren het scholenwerk verricht. Zij heeft in de vergadering van 13 november 2019 afscheid genomen van het werk van Amnesty. Marieke Jonker werd in haar plaats de nieuwe medewerker voor onderwijs/educatie.

3.3. Schrijfgroep

Maandelijks versturen 63 abonnees - digitaal of via post - twee brieven aan regeringen of andere instanties, waarin zij vragen om vrijlating van gewetensgevangenen, een menswaardige behandeling of noodzakelijke medische verzorging van gevangenen, of opschorting van de doodstraf. De twee

leden van de Amnesty-schrijfgroep - Marijke Stam en Esther van der Woude - verzorgen voor de abonnees de brieven en achtergrondinformatie. In 2019 werd geschreven naar onder meer China, India, Iran, Saudi-Arabië, Nicaragua, Ecuador, Paraguay, Verenigde Staten, Burundi, Eritrea, Niger en Tanzania.

Dat het versturen van brieven zin heeft, blijkt uit de resultaten die jaarlijks worden geboekt. Zo werd in januari 2019 geschreven voor de Vietnamese gewetensgevangene Tran Thi Nga. En uiteindelijk met resultaat: op 9 januari 2020 werd ze vrijgelaten. Tran Thi Nga is lid van Vietnamese Women For Human Rights, een groep die mensen steunt die opkomen voor de mensenrechten in Vietnam. Ze is vaak lastiggevallen en geslagen vanwege haar mensenrechtenwerk. In 2017 werd Tran Thi Nga gearresteerd nadat ze deelnam aan vreedzame protesten en veroordeeld tot negen jaar gevangenisstraf vanwege 'propaganda tegen de staat'. Nu is ze vrij, mede door de inzet van onze abonnees. Voorwaarde was dat ze Vietnam moest verlaten en in ballingschap zou gaan. Ze woont nu met man en kinderen in de Verenigde Staten. 'Ik dank Amnesty International voor de onvermoeibare inspanningen voor mijn vrijlating,' liet Tran Thi Nga weten. 'Ik ben blij dat ik met mijn familie ben herenigd. Er zijn echter nog steeds veel gewetensgevangenen in Vietnam, ik hoop oprecht dat Amnesty zal blijven vechten voor hun vrijheid.'

Bent u (nog) geen schrijfabonnee? We voegen u graag toe aan de lijst als u zich aanmeldt via schrijfgroep@zaanstreek.amnesty.nl.

3.4. Jaarmarkt Zandijk 17 augustus 2019

Bij de Jaarmarkt van 17 augustus in Zandijk bood Amnesty de gelegenheid een petitie te ondertekenen aan de autoriteiten van Eritrea met de vraag een politieke gevangene vrij te laten. Er werden 270 handtekeningen opgehaald, een mooi resultaat. De verkoop van kaarten, kaarsen en andere producten van Amnesty bedroeg € 100. Veel mensen toonden interesse en er waren gesprekken en discussie. Daarentegen maakten andere voorbijgangers afwijzende en afkeurende opmerkingen over het werk van Amnesty, met name betreffende het Boerkaverbod.

3.5 Wintermarkt Westzijderkerk Zaandam 23 november 2019

Bij de Wintermarkt van 23 november 2019 in Zaandam was er veel belangstelling voor onze kraam. Er werden 100 handtekeningen opgehaald voor een petitie. We hebben voor bijna € 200 verkocht aan kaarten, kaarsen en andere artikelen. Daarvan is € 40 afgedragen aan het kinderproject in Roemenië, het project van deze wintermarkt. De neergezette collectebus bleek ontvangsten van € 4,05 te bevatten. Het is nog niet bekend of de markt volgend jaar doorgaat.

3.6. Acties kerken

De groep levensbeschouwing probeert kerken, religieuze gemeenschappen en andere levensbeschouwelijke organisaties in de Zaanstreek te bewegen in te haken op actuele situaties waarbij de mensenrechten worden geschonden. Berichten over activiteiten worden aan kerkbladen gestuurd. De Kogerkerk in Koog aan de Zaan doet mee aan de maandelijkse schrijfactie.

3.7. 4 mei-herdenking 2019

Bert Boer en Piet Buitelaar hebben bij de 4 mei-herdenking op de klankschaal van het mensenrechtenmonument geslagen. Bij het monument aan de Savornin Lohmanstraat hebben Alice Mandjes en Yeng Nacion namens Amnesty International Zaanstreek een krans gelegd. Evenals vorig jaar werden de namen van de Joodse mensen voorgelezen die tijdens de bezetting zijn weggevoerd.

3.8. Deelname februari-staking 26 februari 2019

Amnesty International Zaanstreek heeft acte de presence gegeven bij de herdenking van de februaristaking op 26 februari 2019. Willem Munters heeft op de klankschaal van het mensenrechtenmonument geslagen. Trijntje Munters heeft namens Amnesty een bloemstuk gelegd. De gemeente Zaanstad heeft Amnesty per e-mail bedankt voor haar medewerking, onder vermelding dat men deze zeer op prijs stelt.

3.9 Hannie Schaftherdenking en internationale vrouwendag 8 maart 2019

Op 8 maart 2019 werd verzetsheldin Hannie Schaft herdacht bij het Jan Bonekamp/Hannie Schaftmonument aan de Westzijde te Zaandam. De bijeenkomst had als thema 'In vrijheid kiezen'. De toespraak van mevr. Gerdi Verbeet over dit onderwerp was heel inspirerend. Enkele kinderen van de Hannie Schaftschool hebben een gedicht voorgedragen. Alice Mandjes heeft namens Amnesty Zaanstreek een krans gelegd.

3.10 Walk of Peace/Stand Poelenburcht, zaterdag 28 september 2019

De Stichting Samenwerkende Projecten Zaanstreek heeft in de vredesweek in september de 'Walk of Peace' door Poelenburg georganiseerd. In deze stichting participeren verschillende maatschappelijke en culturele organisaties, o.m. kerken. Marjoleine Legius en Piet Buitelaar hebben zaterdag 28 september 2019 met een spandoek van Amnesty meegelopen met deze Walk. Onderweg werd gestopt bij de kinderboerderij in het Darwinpark, waar gedichten en teksten werden voorgedragen op het gebied van de vrede, voorzien van muziek. Bert Boer heeft in buurthuis de Poelenburcht met een kraam voor Amnesty gestaan. Daar werden 10 handtekeningen op een petitie opgehaald en werd voor € 40 verkocht.

3.11 Terugblik Amnesty op Zaanradio, vrijdag 27 september 2019

Alice Mandjes en Piet Buitelaar hebben bij Zaanradio een interview gegeven over het werk van Amnesty, zowel landelijk als in de Zaanstreek. Zaanradio biedt de mogelijkheid om bekendheid aan onze acties te geven. Daartoe kunnen wij contact opnemen met de heer Masetti van Zaanradio.

3.12 Collecte Amnesty 9-15 maart 2019

De organisatie van de collecte van Amnesty Zaanstreek (Zaanstad, Oostzaan en Wormerland) was in 2019 in handen van Wil Kruit, Mark Peters en Remco Roersch. De opbrengst van de collecte was in 2019 € 13.295, tegen € 16.741 in 2018. In 2017 was de opbrengst € 15.720. De lagere opbrengst in 2019 was toe te schrijven aan een daling van het aantal collectanten. Het aantal collectanten bedroeg in 2019 121, tegen 151 in 2018 en 150 in 2017. De daling van het aantal collectanten is reden tot zorg. Verheugend is dat de gemiddelde opbrengst per collectebus constant blijft: in 2018 en 2019 was deze circa € 110. Amnesty Zaanstreek dankt de gevers voor hun steun en de collectanten voor hun inzet.

4. Inhoudelijke zaken

Op diverse momenten is binnen het bestuur discussie geweest over de doelstelling en strategie van Amnesty International. Veelal was dit mede ingegeven door discussies die door het landelijk bestuur op gang waren gebracht. In het verslagjaar was het 'Boerka-verbod' en de positiekeuze van Amnesty het voorwerp van discussie. Wij vinden het in Nederland normaal dat je iemands gezicht ziet. Dat hoort bij onze cultuur. Het standpunt van Amnesty is dat de beslissing al dan niet een boerka of een nikaab te dragen, een mensenrecht is. Daaruit volgt dat het verbod tegen een mensenrecht ingaat. Dat gaat ons wat te ver, want er moet wel de mogelijkheid blijven om met iemand te communiceren.

We vinden wel dat we ieders keus moeten respecteren. Er is ook het punt van de veiligheid, want wat verbergt iemand onder boerka of niqaab? Het is moeilijk om hier een evenwicht te vinden. Het blijkt dat het standpunt van Amnesty veel discussie heeft opgeroepen, naast weerstand in bepaalde politieke kringen.

5. Jaarrekening 2019

Een overzicht van de uitgaven en inkomsten van Amnesty International Zaanstreek treft u aan in de bijlage. Wij konden het jaar 2019 afsluiten met een positief saldo van € 2.673.

6. Personalia

In de vergadering van 28 augustus 2019 heeft Bert Boer afscheid genomen van Amnesty International Zaanstreek. Bert is vanaf oktober 2010 onze voorzitter geweest. Wij bedanken Bert voor de inspirerende wijze waarop hij de rol van voorzitter heeft vervuld. Actief, vasthoudend en doelgericht, relaxed en ruimte scheppend voor ieders inbreng. Bert heeft doen weten dat hij nog mee wil doen aan onze acties, met name de jaarlijkse Schrijfactie in december. In dezelfde vergadering werd tot nieuwe voorzitter gekozen Alice Mandjes.

In de vergadering van 13 november 2019 heeft Jantine Schröder afscheid genomen van onze Amnestygroep. Jantine is toegetreden tot de groep in april 2007 en heeft zich vanaf toen bezig gehouden met het scholenwerk. Dit heeft zij met enthousiasme en zorgvuldigheid gedaan. Daardoor heeft zij de deuren van de desbetreffende scholen geopend en heeft dit onderdeel een vaste plaats in ons werk gekregen. Bij de vergaderingen had Jantine een constructieve en waardevolle bijdrage. Marieke Jonker werd de nieuwe medewerker voor onderwijs/educatie en volgde daarmee Jantine Schröder op. In juni konden wij als nieuw lid van het bestuur verwelkomen Yeng Nacion. Al met al waren dit belangrijke wijzigingen en aanvullingen in het bestuur. Hiermee is de continuïteit van Amnesty International Zaanstreek voor de nabije toekomst gewaarborgd.

Dank

Amnesty International Zaanstreek bedankt alle vrijwilligers voor hun inzet in 2019 in werkgroepen, bij acties en bij de collecte.

Zaandam, 22 april 2020

Piet Buitelaar
Secretaris Amnesty International Zaanstreek

Bijlage Financieel overzicht Amnesty International Zaanstreek 2019

FINANCIEEL OVERZICHT 2019

Saldo Triodos Bank 01-01-2019		€ 3.382,03	
Opbrengsten 2019		€ 3.067,38	
	Totaal		€ 6.449,41
Uitgaven in 2019			€ 3.776,04
Liquide middelen per 31-12-2019			€ 2.673,37

INKOMSTEN

Saldo 01-01-2019	€ 3.382,03
Opbrengst activiteiten	€ 0,00
Opbrengst verkopen	€ 324,05
Ontvangen giften	€ 15,00
Ontvangen collectevergoeding	€ 2.728,33
Overige opbrengsten	€ 0,00
	€ 6.449,41

UITGAVEN

Algemene kosten	€ 237,13
Inkopen secretariaat	€ 704,41
Kosten activiteiten	€ 328,06
Afdracht aan secretariaat	€ 2.382,03
Ondersteuning gevangenen	€ 124,41
Saldo per 31-12-2019	€ 2.673,37
	€ 6.449,41